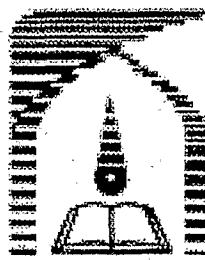

W.H. Hale
W.H.H.

V.V.A.M

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده علوم پایه

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد شیمی (آلی)

$H_3PW_{12}O_{40}$ بعنوان کاتالیست جدید و موثر برای

N -ترشی بوتوكسی کربونیل دار کردن آمین ها

نگارش:

روح الله کاظم شیروودی

استاد راهنمای:

دکتر اکبر حیدری

استاد مشاور:

دکتر مصطفی محمدپور امینی

آذر ۱۳۸۶

بسمه تعالیٰ

تأییدیه اعضای هیأت داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضای هیئت داوران نسخهٔ نهایی پایان نامه آقای روح الله کاظم شیرودی رشته شیمی (آلی) تحت عنوان: « $H_3PW_{12}O_{40}$ یک کاتالیست جدید و موثر برای N-ترشری بوتوكسی کربونیل دار کردن آمین‌ها» از نظر فرم و محتوا بررسی نموده و آنرا برای اخذ درجهٔ کارشناسی ارشد مورد تائید قرار دادند.

امضاء

رتبه علمی

نام و نام خانوادگی

اعضای هیأت داوران

۱- استاد راهنمای

دکتر اکبر حیدری

دانشیار
دکتر مصطفی محمدپورآمینی

۲- استاد مشاور

دکتر محمد زمان کسائی

۳- استاد ناظر داخلی

دکتر محمد یلپانی

۴- استاد ناظر خارجی

دکتر محمد زمان کسائی

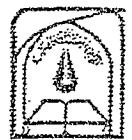
۵- نماینده تحصیلات تکمیلی

استاد

دانشیار

استاد

دانشیار

بسمه تعالیٰ

دانشگاه تربیت مدرس
دانشکده علوم پایه

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبنی بخشی از فعالیت‌های علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۲ در صفحه سوم کتاب (پس از برگ کتاب شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند

«کتاب حاضر حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد اسلام‌گویندگان نگارنده در رشته **سیمی گرایش آموزی** است که در سال ۱۳۸۷ در دانشکده علوم پایه دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم احبابی آقای دکتر **اکبر حیری**، مشاوره سرکار خانم احبابی آقای دکتر **مصطفی محمد پور امینی** و مشاوره سرکار خانم احبابی آقای دکتر **از آن دفاع شده است.**»

ماده ۳ به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نویس چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴ در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بھای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تادیه کند.

ماده ۵- دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پراخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیغای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقيف کتابیای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶- اینجانب روح الٰم **کاظم سروری** دانشجوی رشته **سیمی آموزی** بقطع **کارشناس ارشد** تعهد فرق و صفات اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

سیمی آموزی
دانشگاه تربیت مدرس
تاریخ و امضاء:
(۱۳۸۷)

تقدیم به

آنان که همواره چراغ راهم بوده اند

وجود پرمه ر و صبور پدر و مادر عزیزم

که هر چه دارم از فدایکاری های آنان است

تشکر و قدردانی

پیش از همه از آن که بیش از همه یاری گرم بوده و است سپاسگذارم

و پس از آن متشرکرم از:

استاد راهنمای گرامی آقای دکتر اکبر حیدری که بنده را در طول تحقیق یاری نمودند.

استاد مشاور عزیزم جناب آقای دکتر مصطفی محمد پور امینی ، که نه تنها از نظر علمی بلکه از لحاظ اخلاقی الگوی بنده هستند.

داوران گرامی دکتر محمد یلپانی و دکتر محمد زمان کسائی که زحمت خواندن و تصحیح پایان نامه را بر عهده داشتند کمال تشکر را دارم.

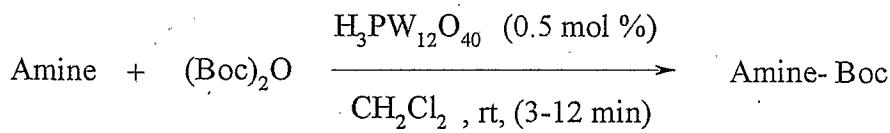
برادران مهریان و با ارزشمند سجاد، دکتر مجتبی، دکتر مرتضی، دکتر محمد و مهندس صادق که همیشه یاریگر من بوده اند کمال تشکر و قدردانی را دارم.

دوستان خوبم در آزمایشگاه آقایان اکبری ، حمادی، خاکسار و خانمها مأمنی و عارفی که از محبت های آنها بهره مند بوده ام.

جناب آقای طاهری در بخش NMR 500MHz دانشگاه صنعتی شریف و آقایان عباس پور در بخش NMR 90MHz و آهو پای کمال تشکر را دارم

چکیده:

روش ملایم جدید برای مونو-N-محافظت آمینها و مشتقات آمین بصورت شیمی گزین با ترشی بوتوکسی کربونیل گزارش شده است. واکنش با کاتالیست $H_3PW_{12}O_{40}$ (۰/۵ مول درصد) و پیروکربنات انجام می شود. $H_3PW_{12}O_{40}$ که واکنش را بصورت هتروژن کاتالیز می کند قابل بازیافت می باشد و کاربرد عمومی نشان می دهد. فعالیت کاتالیتیکی $(Boc)_2O$ برای $H_3PW_{12}O_{40}$ ویژه است و عاملهای حساس به اسید در فرآیند محافظت بدون تغییر باقی می مانند. این شیوه بخوبی برای آمین های با ازدحام فضائی، آریل آمینهای نوع اول دارای کمبود الکترون، آمینوالکل های نوع اول و دوم، α -آمینو اسید استر، هیدرازین، سولفونامید و نورکسی کودن بکار گرفته شد.

Product	Yields (%)	Product	Yields (%)
	84		85
	92		83
	88		91
	85		90
	86		89
	80		98
	88		94
	90		94
	90		96

فصل اول: استراتژی گروههای محافظت کننده در سنتز مواد آلی

۱	- مقدمه
۲	- ۱-۱- گروههای محافظت زدائی: مفهوم واحدهای اورتاگونال
۳	- ۱-۲-۱- گروههای محافظت کننده جداشونده با اسید
۴	- ۱-۲-۲- گروههای محافظت کننده جداشونده با فلزات سنگین
۵	- ۱-۲-۳- گروههای محافظت کننده خارج شونده با یونهای فلوئورید
۶	- ۱-۲-۴- گروههای محافظت کننده خارج شونده با حذف کاهشی
۷	- ۱-۲-۵- گروههای محافظت کننده خارج شونده با واکنش حذف ار موقعیت بتا
۸	- ۱-۲-۶- گروههای محافظت کننده خارج شونده با هیدروژنولیز
۹	- ۱-۲-۷- گروههای محافظت کننده خارج شونده با احیاء پوسیله فلزهای حل شده
۱۰	- ۱-۲-۸- گروههای محافظت کننده خارج شونده با کاتالیز فلزات واسطه
۱۱	- ۱-۲-۹- گروههای محافظت کننده خارج شونده بوسیله نور
۱۲	- ۱-۲-۱۰- گروههای محافظت کننده خارج شونده بوسیله آنزیم
۱۳	- ۱-۳- محافظت زدائی تعویضی
۱۴	- ۱-۴- محافظت جانشینی
۱۵	- ۱-۵- محافظت متقابل
۱۶	- ۱-۶- محافظت موقتی

فصل دوم: محافظت آمینها

۲۲	- ۲-۱- مقدمه
۲۳	- ۲-۲- ایمیدها و آمیدها

۲۲	- گروههای محافظت کننده فتالوئیل (Phth) و تراکلروفتالوئیل (TCP)	۲-۲-۱
۲۴	- گروه تری فلوئورو استیل	۲-۲-۲
۲۴	- مشتقات سولفونیل	۳
۲۵	- گروههای آریل سولفونیل	۲-۳-۱
۲۶	- گروه ۲ - (تری متیل سایلیل) اتیل سولفونیل (SES)	۲-۳-۲
۲۸	- مشتقات N-آلکیل	۲-۴
۲۸	- O,N-استالها	۲-۴-۱
۳۰	- گروه بنزیل (Bn) و دای فنیل متیل (Dpm)	۲-۴-۲
۳۰	- گروه آلیل	۲-۴-۳
۳۱	- مشتقات سایلیل	۲-۵
۳۲	- مشتقات ایمین و انامین	۲-۶
۳۳	- گروه N-بیس (متیل تیو) متیلن	۲-۶-۱
۳۴	- گروه N-دای فنیل متیلن	۲-۶-۲
۳۴	- کرباماتها	۲-۷
۳۵	- گروه متوكسی و اتوکسی کربونیل	۲-۷-۱
۳۶	- گروه بنزیلوكسی کربونیل (Cbz)	۲-۷-۲
۳۷	- گروه آلیلوكسی کربونیل (Alloc)	۲-۷-۳
۳۹	- گروه ۹ - فلوئورنیل متوكسی کربونیل (Fmoc)	۲-۷-۴
۳۹	- گروه ۲ - (تری متیل سایلیل) اتوکسی کربونیل (Teoc)	۲-۷-۵
۴۰	- گروه ترشی بوتكسی کربونیل (Boc)	۲-۷-۶
۴۰	- مقدمه	۲-۷-۶-۱

۴۳ ۲-۷-۶-۲ - طرز تهیه دی - ترشی بوتیل دی کربنات

فصل سوم: هتروپلی اسیدها بعنوان کاتالیست های کارآمد

۴۵ ۳-۱ - شیمی سبز و هتروپلی اسیدها

۴۷ ۳-۲ - ساختار هتروپلی اسیدها

۴۸ ۳-۲-۱ - ساختار $H_3PW_{12}O_{40}$

۵۰ ۳-۳ - خاصیت اسیدی و کاتالیز واکنش ها بوسیله هتروپلی اسیدها

۵۰ ۳-۳-۱ - خاصیت اسیدی و کاتالیز واکنش ها در فاز محلول

۵۲ ۳-۳-۲ - خاصیت اسیدی هتروپلی اسیدهای جامد و کاتالیز واکنش ها

فصل چهارم: کارهای عملی

۵۵ ۴-۱ - حلال ها، مواد و دستگاههای استفاده شده

۵۵ ۴-۱-۱ - حلال ها

۵۵ ۴-۱-۲ - مواد استفاده شده

۵۶ ۴-۱-۳ - دستگاههای استفاده شده

۵۷ ۴-۱-۴ - روش تهیه مواد

۵۷ ۴-۱-۴-۱ - تهیه L -فنیل آلانین متیل استر هیدروکلراید

۵۷ ۴-۱-۲ - هدف از انجام این تحقیق

۵۹ ۴-۱-۳ - روش کار عمومی جهت ترشی - بوتوکسی کربونیلاسیون آمینها

۶۰ ۴-۱-۴ - مکانیزم پیشنهادی

۶۱ ۴-۳-۱ - تهیه ترشیو بوتیل N -فنیل کربامات

۶۲ ۴-۳-۲ - تهیه ترشیو بوتیل N -بنزیل کربامات

۶۳ ۴-۳-۳ - تهیه ترشیو بوتیل N -(ترشیو - بوتیل) کربامات

۴-۳-۴- تهیه ترشیو بوتیل N - بنزیل N - (۲-هیدروکسی اتیل) کربامات.....	۶۴
۴-۳-۵- تهیه ترشیو بوتیل N,N - دی بنزیل کاربامات.....	۶۵
۴-۳-۶- تهیه ترشیو بوتیل ۴- مورفولین کربوکسیلات.....	۶۶
۴-۳-۷- تهیه ترشیو بوتیل N - (۱- فنیل اتیل) کاربامات.....	۶۷
۴-۳-۸- تهیه ترشیو بوتیل - (۲- آمینو فنیل) کربامات.....	۶۸
۴-۳-۹- تهیه ترشیو بوتیل IH ایمیدازول - ۱- کربوکسیلات.....	۶۹
۴-۳-۱۰- تهیه ترشیو بوتیل N - (۲-هیدروکسی فنیل) کربامات.....	۷۰
۴-۳-۱۱- تهیه ترشیو بوتیل N - {۲- هیدروکسی- ۱- فنیل اتیل} کاربامات.....	۷۱
۴-۳-۱۲- تهیه ترشیو بوتیل N - (۲- هیدروکسی اتوکسی) اتیل) کربامات.....	۷۲
۴-۳-۱۳- تهیه ترشیو بوتیل N - [۲- هیدروکسی- ۱- متیل- ۲- فنیل اتیل] متیل کربامات	۷۳
۴-۳-۱۴- تهیه ترشیو بوتیل N - (۴- نیترو فنیل) کربامات.....	۷۴
۴-۳-۱۵- تهیه ترشیو بوتیل N - {(۴- متیل فنیل) سولفونیل} کربامات.....	۷۵
۴-۳-۱۶- تهیه متیل ۲- {ترشیو بوتوكسی کربونیل) آمینو }- ۳- فنیل پروپانوآت.....	۷۶
۴-۳-۱۷- تهیه ترشیو بوتیل ۲ و ۲- دی متیل- ۱- هیدرازین کربوکسیلات.....	۷۷
۴-۳-۱۸- تهیه ترشیو بوتیل N - نورکسی کودون کربامات.....	۷۸
۴-۴- بحث و نتیجه گیری	۷۹
۴-۵- طیف های NMR	۸۲
۴-۶- منابع استفاده شده	۱۱۸

فصل اول

استراتژی

گروههای محافظت کننده در

سنتز مواد آلی

۱-۱- مقدمه

مشکل ناسازگاری گروههای عاملی در سنتز ساختارهای آلی پیچیده از زمان تحقیقات اولیه فیشر^۱ بر روی سنتز کربوهیدراتها تاکنون باقی مانده است. یکی از سهمهای مهم فیشر در پیشرفت شیمی آلی این عقیده بود که با الحاق یک گروه محافظت‌کننده مناسب که بعدها بتوان به آسانی آنرا جدا کرد، می‌توان یک گروه عاملی فعال را بصورت موقتی غیرفعال کرد. بدلیل پیشرفت‌های زیاد در متدولوژی سنتز و اهمیت محافظت در شیمی آلی، گزینش‌پذیری در تبدیلات گروههای عاملی مختلف هنوز به عنوان مسئله اصلی مطرح می‌باشد. این مسئله بخصوص در طراحی و ساخت مولکولهای با گروههای عاملی زیاد مانند پپتیدها، الیگوساکاریدها، گلایکولیپتیدها، نوکلئوتیدها و پلی‌کتیدها بسیار مهم و کاربردی می‌باشد.

یک گروه عاملی خوب و کارآمد بایستی :

- ۱- ارزان و قابل دسترسی باشد.
- ۲- به راحتی و بطور کارآمد مورد استفاده قرار گیرد.
- ۳- مرکز جدید استرئوژنیک بوجود نیاورد.
- ۴- در طول واکنش و همچنین در شرایط جداسازی فازی پایدار باشد.
- ۵- در مقابل تکنیکهای جداسازی و تغليظ مانند کروماتوگرافی پایدار باشد.
- ۶- بطور گزینش‌پذیر و تحت شرایط ویژه خارج شود.

^۱Fischer

۷- محصولات جانبی باید به سهولت از محیط واکنش خارج شود.

۱-۲- محافظت زدائی: مفهوم واحدهای اورتاگونال^۱

یک طرح سنتزی معمول برای رسیدن به محصولات پیچیده و با ارزش طبیعی شامل استراتژیهای موازی ووابسته که خود شامل سنتز جزء به جزء، اتصال جزء به جزء، استرئوشیمی، تبدیلات گروههای عاملی و گروههای محافظت کننده می‌باشد. ناکامی در هر کدام از این موارد باعث تبدیلات گران و غیرکارآمد خواهد شد.

بدلیل اینکه استراتژی یک محافظت معمولاً به وسیله زمان، مراحل و شرایط محافظت زدائی کنترل می‌شود، احتیاج به طبقه‌بندی گروههای محافظت کننده به واحدهای اورتاگونال داریم. واحد اورتاگونال به طور ایده‌آل گروهی است که محافظت زدائی آن بوسیله معرف‌ها و شرایطی انجام می‌شود که بر روی گروههای محافظت کننده در واحدهای اورتاگونال دیگر تأثیر نداشته باشد. [۱و ۲]

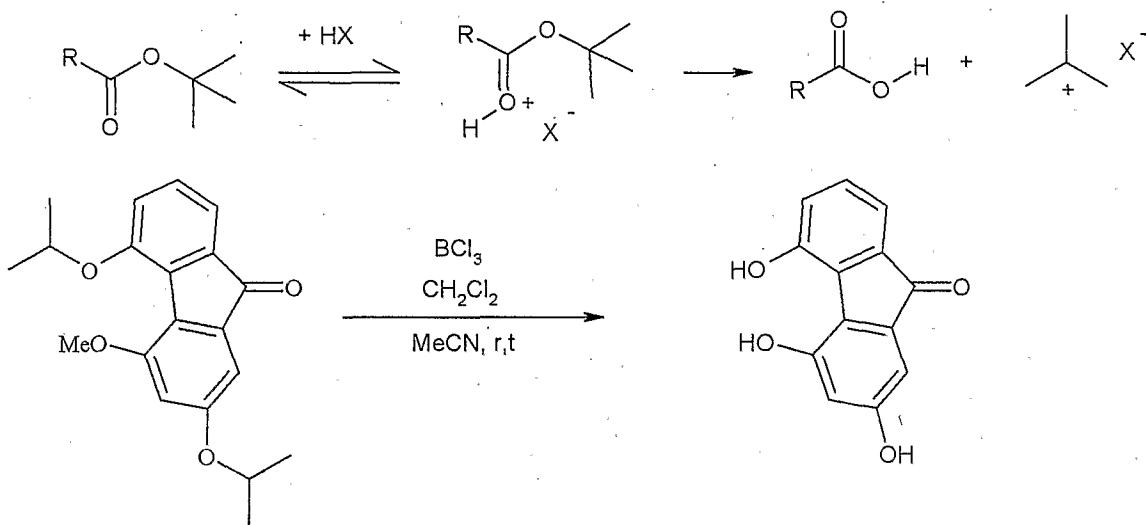
گروههای محافظت کننده در کل به سیزده واحد اورتاگونال تقسیم می‌شود که چند مورد آن بطور خلاصه بحث می‌شود.

۱-۲- گروههای محافظت کننده جداشونده با اسید

گروههای محافظت کننده حساس به اسید را به سختی می‌توان در یک واحد اورتاگونال جداگانه طبقه‌بندی کرد بخاطر اینکه تقریباً همه گروههای محافظت کننده بوسیله اسید جدا می‌شوند. خوشبختانه در سنتز مولکولهای با گروههای عاملی زیاد گروههای محافظت کننده معینی وارد شده‌اند که حساسیت آنها به شرایط اسیدی مورد بررسی قرار گرفته‌اند و به طور کارآمد با واحدهای اورتاگونال دیگر سازگاری دارند.

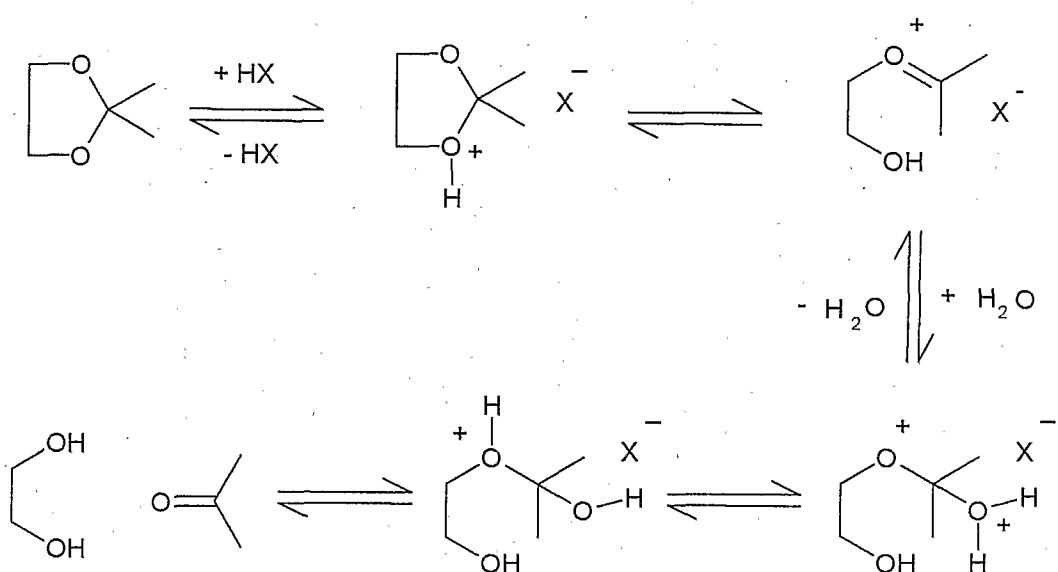
¹ Orthogonal

واحدهای اورتاگونال حساس به اسید را می‌توان به دو گروه تقسیم کرد: در گروه اول شکست غیرهمگون پیوند C-O در ترشی آلکیل یا بنزیلیک اترها، استرها و اورتانها بوسیله تشکیل یک کربوکاتیون پایدار انجام می‌شود که مکانیزم آن در (شکل ۱-۱) نمایش داده شده است. اسیدهای لوئیس هم می‌توانند محافظت زدایی را انجام دهد. همانطور که در شکل دیده می‌شود، فنولیک ایزوپروپیل اترها هم می‌توانند در حضور متیل اترها با استفاده از تری کلرو بوران محافظت‌زدایی شوند.

(شکل ۱-۱)

گروه دوم گروههای محافظت کننده متشکل از استالهای O,O که حساس به اسید هستند می‌باشند. مانند گروههای محافظت کننده در گروه اول، هترولیز استال O,O بوسیله اسیدهای پروتیک و لوئیس که منجر به تشکیل حد واسط پایدار شده بوسیله رزونانس یعنی یون اکسونیوم انجام می‌شود (شکل ۱-۲). در حضور نوکلئوفیل‌ها (مثل آب) یون اکسونیوم که خاصیت الکتروفیلی بالائی دارد با آنها واکنش می‌دهد تا یک حد واسط همی استال پروتونه شده را بوجود آورد؛ این حد واسط به دو الکل (یا دی اول) و مشتقهای کربونیل تبدیل می‌شود:

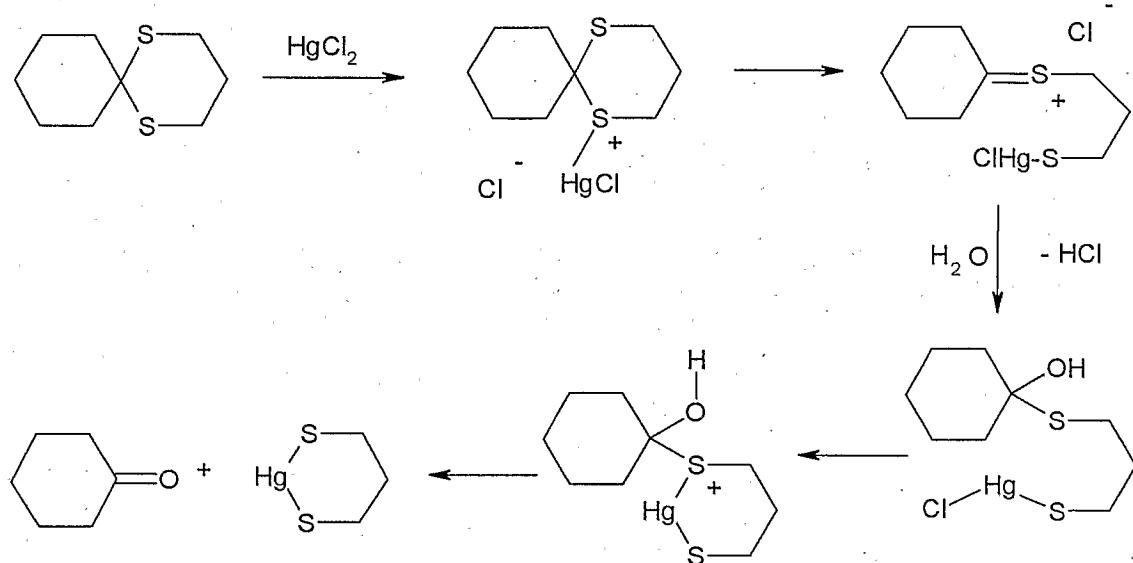
(شکل ۲-۱)

۲-۱-۲- گروههای محافظت کننده جداشونده با فلزات سنگین

علیرغم مشابهت استالهای O,O و S,S با O,S ، آنها به واحد اورتاگونال جداگانه‌ای تقسیم می‌شوند، بخاراً آنکه آنها بعضی از آنها در مقابل اسیدهای پروتیک مقاوم هستند ولی به کمک کاتالیست‌های فلزات سنگین مثل نقره (I) و جیوه (II) هیدرولیز می‌شوند. بنابراین O,O استالهای O,O به آسانی در حضور S,S استالهای محافظت‌زادائی می‌شوند. مثالی از محافظت‌زادائی استالهای S,S در شکل (۳-۱) دیده می‌شود. این واکنش بوسیله برهمنکنش‌های نرم - نرم تسریع می‌شود.

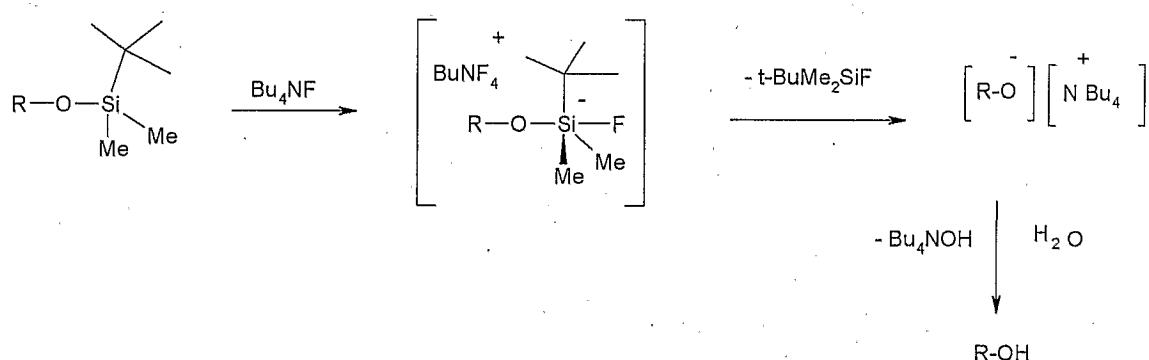
۲-۲-۱- گروههای محافظت کننده خارج شونده با یونهای فلوئورید

سیلیل اترها شاید بیشترین کاربرد را بعنوان گروههای محافظت‌کننده دارند. همه تری آلکیل سیلیل اترها به هیدرولیز اسیدی یا بازی حساس هستند و پایداری و محافظت‌زادائی آنها را می‌توان با تغییر استخلاف سیلیس تغییر داد.

(شکل ۳-۱)

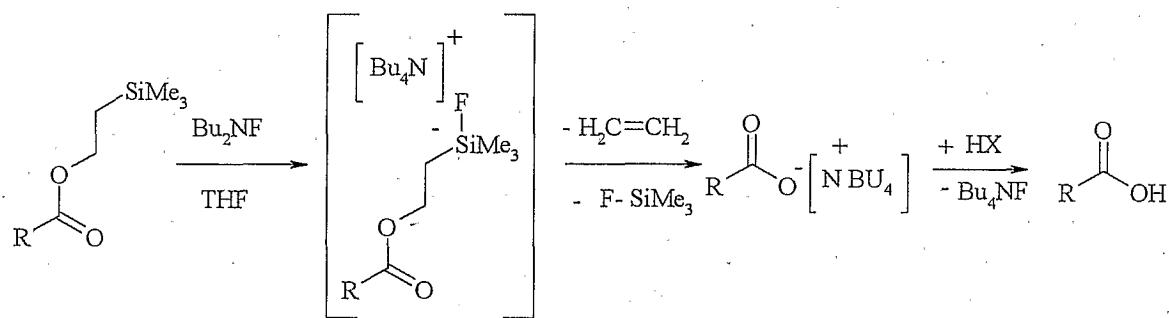
تمایل ترمودینامیکی بالای سیلیس برای فلوئورید (قدرت پیوند 810 kJ mol^{-1} $\text{Si}-\text{F}$) در مقابل 530 kJ mol^{-1} برای پیوند $\text{Si}-\text{O}$) که در حفاظت زدائی بسیار مفید می‌باشد با دامنه وسیعی از گروههای عاملی و گروههای محافظت کننده در واحدهای اورتاگونال دیگر همخوانی دارد. حفاظت زدائی با فلوئورید از طریق تشکیل حد واسط پنج ظرفیتی انجام می‌شود (شکل ۴-۱).

(شکل ۴-۱)

مهمترین تری آلکیل سیلیل اترها که برای محافظت الکل‌ها به کار می‌روند گروههای تری اتیل سیلیل تری ایزوپروپیل سیلیل، ترشی بوتیل دی متیل سیلیل و ترشی بوتیل دی فنیل سیلیل می‌باشند.

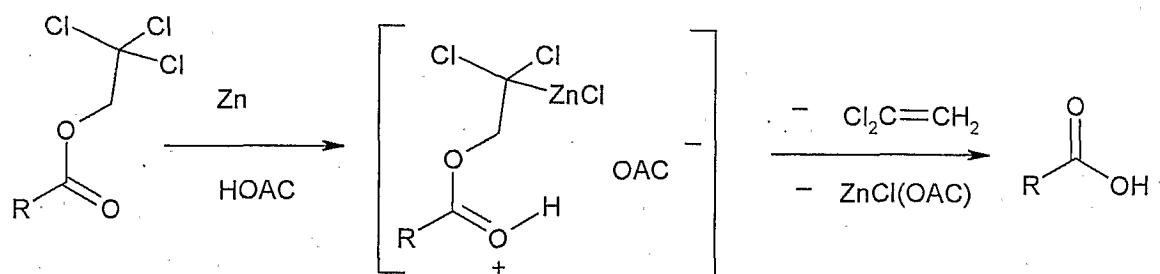
محافظت کربوکسیلیک اسیدها و آمین‌ها بوسیله تری آلکیل سیلیل خیلی مورد توجه قرار نگرفت. اما گروههای محافظت کننده مفید سیلیکاتی برای این منظور به کار گرفته شد که در آن پایداری بوسیله استفاده از استخلاف ۲- (تری متیل سیلیل) اتیل بدست آمد. اصول این واکنش در شکل (۵-۱) نمایش داده شده است.

شکل (۵-۱)

حد واسط پنجتائی، اتیلن و فلوئوروتری متیل سیلان از دست می‌دهد [۳ و ۴] تا یک کربوکسیلیک اسید و نمک تترابوتیل آمونیوم را آزاد کند.

۴-۲-۱- گروههای محافظت کننده خارج شونده با حذف کاهشی
مکانیزم محافظت زدائی در این واکنش که شبیه حذف بتا می‌باشد شامل حذف کاهشی ۲ و ۲ و ۲ تری کلرو اتیل استرها در فلز روی در اسید استیک یا ترکیب دوتائی روی - مس در دی متیل فرمامید می‌باشد [۵] (شکل ۱-۶).

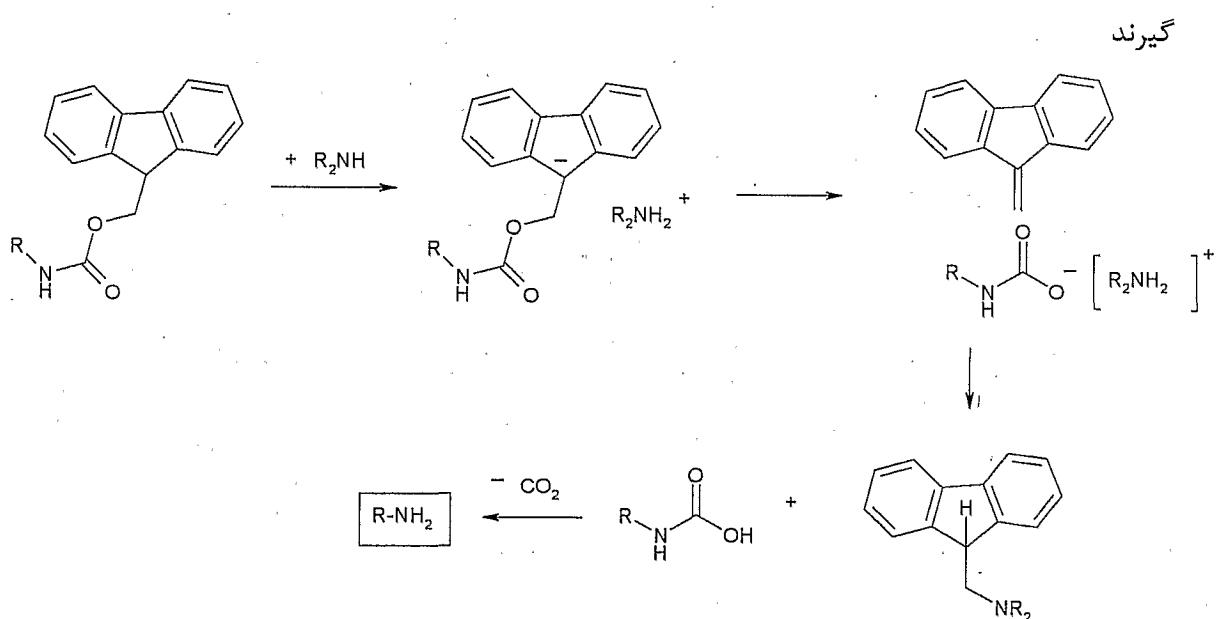
(شکل ۱-۶)

اصول مشابهی برای حفاظت الکل‌ها بصورت ۲-۲-۲-تری کلرو اتوکسی متیل اتر [۶] یا تری کلرو اتیل کربنات [۷] و آمین بصورت ۲-۲-۲-تری کلرو اتوکسی کربونیل (Troc) را می‌توان بکار برد.

۵-۲-۱- گروههای محافظت کننده خارج شونده با واکنش حذف از موقعیت بتا

گروههای محافظت کننده در این واحد اورتاگونال بوسیله مکانیزم E_{1cb} محافظت‌زدایی می‌شوند. یک مثال مهم شامل محافظت‌زدایی در شرایط کاتالیز بازی ۹-فلوئور نیل متوكسی کربونیل (Fmoc) است که به یک گروه آمین منجر می‌شود (شکل ۱-۷). محافظت‌زدایی سریع گروه فلوئورن که با طبیعت آروماتیک آنیون بوجود آمده تسريع می‌شود، بوسیله پی‌پیریدین یا مورفولین در دی متیل فرمامید انجام می‌شود.

گروه Fmoc نقش مهمی را در سنتز پپتید و گلایکو پپتید ایفا می‌کند، ولی بطور کلی گروههای محافظت کننده که وابسته به حذف در شرایط کاتالیستی بازی هستند کمتر مورد استفاده قرار می‌گیرند.

شکل (۷-۱)